

Susanna Alakoski. April i Anhörigsverige. Dagbok. Albert Bonniers förlag.

Många kan berätta om hur livet och nära relationer dramatiskt förändras. Från att ha varit mamma, pappa, son, dotter eller syskon blir man plötsligt anhörig. En sjukdom, en katastrof eller en olycka är fjädern som skjuter in mig själv som kulan i ett flipperspel där jag ska kastas mellan många olika upplevelser: vrede, sorg, kärlek, skuld, saknad och den envetret närvarande skammen.

Att vara anhörig till en närstående med missbruk kommer sällan plötsligt. Det smyger sig på. För många är det en tillvaro man föds in i, någon annan verklighet känner man inte till.

"Anhörigsorgen. Vile teckna den vackert och fult. Så sanningsenligt jag mäktade. En möjlig sorg", skriver Susanna Alakoski i boken "April i Anhörigsverige". På många sätt är den en fortsättning av "Oktober i Fattigsverige" men återspeglar också verkligheten i den så uppskattade romanen "Svinalängornar". "April i Anhörigsverige" är en dagbok över en månad. Händelser i författarens liv återges, men framför allt ett djuplodande sökande vad det innebär att vara anhörig till en närstående, eller ibland en hel familj, präglad av missbruk. Susanna Alakoski har en sällsam förmåga att skriva både obarmhärtigt realistiskt med en känsla av vrede, vanmakt och avsmak men också ömt och kärleksfullt. Inte minst gäller det bilden av mamman präglad av sorg och saknad. Alakoski liksom letar kärleken bland spyor, kanyler och cigarettfimpar. Hon sörjer allt som aldrig fick finnas och berättar den skam som den anhörige får bära på, såväl sin egen som den missbrukades skam. Därför är det gott att Susanna Alakoski så ofta talar om "vi". Vi som förlät, vi som minns, vi som sopade undan spåren, torkade upp och skyddade syskon. Den som bär på skammen befrias av att få generaliseras och höra till ett kollektiv. Att vara många. Det gör "April i Anhörigsverige" till en välgörande bok. Däremellan berättar Alakoski om händelser och tankar i sitt eget liv, som författare och familjemedlem. Jag vet inte riktigt vad jag ska tycka om denna växling mellan "vi" och "jag". På många sätt ger det hopp till anhörigskapet att få höra hur man kan komma vidare, lyckas och få priser. Å andra sidan låser det bilden av den anhörige stöpt i en politisk form. Och så dessa små tjyvnyp av diagnosen adhd. Jag kan förstå dem i det här sammanhanget. Men det är ohyggligt lätt att ställa ett lidande mot ett annat, en anhörig i motsats till en annan.

”April i Anhörigsverige” är en viktig och varm bok som beskriver anhörigskapet precis så komplext det är. Och språket så poetiskt vackert mitt i stormigt hav.

Jakob Carlander